

Sygn. akt III AUa 2051/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 stycznia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Witold Nowakowski (spr.)
Sędziowie	SSA Alicja Kolonko SSA Wojciech Bzibziak
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2018 r. w Katowicach

sprawy z odwołania W. W. (W. W.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji ubezpieczonej W. W.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach

z dnia 19 września 2016 r. sygn. akt VIII U 913/16

oddala apelację.

/-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 2051/16

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 2 lutego 2016 r. sygn. akt VIII U 2012/13 Sąd Okręgowy w Gliwicach przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniosek ubezpieczonej W. W. o przeliczenie renty z tytułu wypadku przy pracy przez uwzględnienie kwoty bazowej obowiązującej w 2011 roku.

Zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił przeliczenia świadczenia, bowiem ubezpieczona nie spełnia żadnego z warunków określonych w art. 110 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r., poz. 887 z późn.zm.) i brak podstaw do zastosowania nowej kwoty bazowej obowiązującej od 1 marca 2011 r.

W odwołaniu ubezpieczona zarzuciła:

- naruszenie art. 17 i art. 50 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy w zw. z art. 62 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez odmówienie przeliczenia renty;
- naruszenie art. 15, art. 53 ust. 1, 3 i 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez niedokonanie przeliczenia kwoty bazowej zarówno w części socjalnej jak i w części stażowej;
- naruszenie art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności przez naruszenie praw majątkowych rencistów niemające oparcia w przepisach prawa.

Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przeliczenie renty wypadkowej w oparciu o przepis art. 17 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadku przy pracy w zw. z art. 62 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym przez przeliczenie kwoty bazowej zarówno w części socjalnej jak i w części stażowej.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, bowiem art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ma zastosowanie jedynie w przypadku, gdy osoba ubiega się o nowe świadczenie, którego podstawę stanowi świadczenie dotychczas pobierane.

W przypadku ubezpieczonej nie można mówić o nowej rencie wypadkowej, gdyż jest ona uprawniona do tego świadczenia nieprzerwanie od 1 lipca 2001 r. Ubezpieczona może uzyskać kwotę bazową z 2011 r. jedynie w oparciu o art. 110 ustawy, co jak wynika z wyliczenia przedstawionego w zaskarżonej decyzji jest niemożliwe.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił, że decyzją z dnia 3 września 2001 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał W. W. prawo do renty z tytułu wypadku przy pracy od dnia 1 lipca 2001 r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalono w oparciu o wynagrodzenie, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 10 lat kalendarzowych 1987-1996 na 362,73% z ograniczeniem do 250%, przyjęto kwotę bazową 1.683,27 zł. Rentę wypłacano, z tym, że w pewnych okresach świadczenie było zawieszane w związku z osiąganym przychodem.

W dniu 18 lipca 2011 r. ubezpieczona złożyła na formularzu ZUS Rp-1E wniosek o emeryturę, dołączając świadectwo pracy dotyczące okresu zatrudnienia od dnia 2 stycznia 2002 r. do dnia 20 maja 2011 r. Rozpoznając ten wniosek organ rentowy wydał decyzję z dnia 18 sierpnia 2011 r. o odmowie przyznania prawa do emerytury na podstawie art. 26 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Jednocześnie przyznano emeryturę od 1 lipca 2011 r. znak E1 (...). Rozpoznając ten wniosek (w decyzji wskazano, że dotyczy to wniosku z dnia 15 lipca 2011 r. bo taką datę nosił wniosek, który wypłynął w dniu 18 lipca 2011 r. na formularzu ZUS Rp-1E) decyzją z 19 sierpnia 2011 r. znak PP (...) przeliczono rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy od dnia 1 lipca 2011 r. Zwiększono ilość okresów składkowych o miesiąc, wwpw ustalono na 362,73% (poprzednio wskaźnik ten był ograniczony do 250%). Do obliczeń przyjęto kwotę bazową 1.683,27 zł. Decyzja z 19 sierpnia 2011 r. znak PP (...) jest prawomocna.

W dniu 21 listopada 2011 r. ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczeń emerytalno-
rentowych domagając się:

- doliczenia nieuwzględnionych w wymiarze świadczeń emerytalno-
rentowych: wynagrodzenia za okres od 20 marca 1991 r. do 31 marca 1993 r. z tytułu zatrudnienia
w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Z., świadectw rekompensacyjnych za okres od 1 lipca 1991 r. do 28 czerwca 1992 r. z tytułu zatrudnienia
w Zespole Opieki Zdrowotnej w Z., świadectw rekompensacyjnych od 1 lipca 1991 r.
do 28 czerwca 1992 r. za lata 1991 i 1992 z tytułu zatrudnienia w Szpitalu (...)
w Z. do podstawy wymiaru renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy oraz emerytury, co spowoduje wzrost
wskaźnika wysokości podstawy wymiaru;
- ustalenia podstawy wymiaru emerytury (...) na podstawie art. 55 ustawy
o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy poinformował ubezpieczoną, że termin wydania decyzji w związku
z wnioskiem z dnia 21 listopada 2011 r. ulega przesunięciu.

Decyzją z 27 lutego 2012 r. organ rentowy, na wniosek z 21 listopada 2011 r. przeliczył rentę ustalając 46 lat i 11
miesięcy okresów składkowych oraz 6 lat i 3 miesiące okresów nieskładkowych, a wwpw ustalono na 375,27%. Decyzja
jest prawomocna.

Od decyzji z 18 sierpnia 2011 r. znak (...) ubezpieczona wniosła odwołanie. Sąd Okręgowy w Gliwicach wyrokiem z
22 listopada 2011 r. sygn. akt
VIII U 1936/11 oddalił odwołanie, zaś Sąd Apelacyjny wyrokiem z 14 listopada 2012 r.
(III AUa 30/12) zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego
w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do obliczenia emerytury na podstawie art. 55 ustawy z dnia 17 grudnia
2009 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Skarga kasacyjna została oddalona przez Sąd
Najwyższy w dniu 29 stycznia 2014 r. I UK 411/13.

Decyzją z 8 lutego 2013 r. znak (...) organ rentowy wykonując wyrok z 14 listopada 2012 r. przyznał ubezpieczonej
emeryturę od dnia 1 lipca 2011 r.

Kolejną decyzją z tej daty znak (...) organ rentowy po rozpoznaniu wniosku z 18 lipca 2011 r. przeliczył od dnia 1 lipca
2011 r. rentę od dnia nabycia uprawnień. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalono na 375,27%. Ustalono
wysokość świadczenia po waloryzacji od dnia 1 marca 2012 r.

Od decyzji z 8 lutego 2013 r. znak (...) ubezpieczona wniosła w dniu
7 marca 2013 r. odwołanie (data sporządzenia odwołania to 6 marca 2013 r.).

Zarzuciła:

- naruszenie art. 17 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym
z tytułu wypadków przy pracy w związku z art. 62 ustawy z dnia o emeryturach i rentach
z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez nieprawidłowe przeliczenie renty;
- naruszenie art. 15 w zw. z art. 111 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez
niedokonanie przeliczenia kwoty bazowej zarówno w części socjalnej
jak i w części stażowej;

- naruszenie art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. oraz sporządzonego w Strasburgu dnia 16 września 1963 r. (Dz.U. z 1995 r., Nr 36, poz. 175 z późn.zm.) przez naruszenie praw majątkowych rencistów nie mające oparcia w przepisach prawa.

Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji przez przeliczenie renty wypadkowej w oparciu o art. 17 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy w zw. z art. 62 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym przez przeliczenie kwoty bazowej.

Postanowieniem z 2 lutego 2016 r. sygn. akt VIII U 2012/13 Sąd Okręgowy w Gliwicach umorzył postępowanie w tej sprawie i przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. wniosek ubezpieczonej W. W.

o przeliczenie renty z tytułu wypadku przy pracy poprzez uwzględnienie kwoty bazowej obowiązującej w 2011 roku. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, że przekazany zostaje wniosek ubezpieczonej, zawarty w odwołaniu od decyzji z dnia 8 lutego 2013 r. data odwołania to 6 marca 2013 r., data złożenia odwołania to 7 marca 2013 r.

W związku z umorzeniem postępowania w sprawie VIII U 2012/13 toczącej się na skutek odwołania od decyzji z dnia 8 lutego 2013 r. znak (...) – decyzja ta jest prawomocna.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 20 lat wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu wyniósł 291,55%. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat poprzedzających 2011 r., tj. z lat 1991-2000- wyniósł 328,48%. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony z 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat przypadających w całości na okres po przyznaniu prawa do świadczenia, tj. z lat 2001-2010, wyniósł 122,65%.

Powyższe okoliczności w istocie pozostawały bezsporne.

Mając je na uwadze Sąd Okręgowy powtórzył, że przedmiotem rozpoznania w sprawie jest odwołanie od decyzji z 16 marca 2016 r. znak (...) wydanej w związku z wnioskiem złożonym w dniu 7 marca 2013 r., zawartym w odwołaniu od decyzji z 8 lutego 2013 r. Ubezpieczona domagała się przeliczenia renty z tytułu wypadku przy pracy w oparciu o przepis art. 17 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy w zw. z art. 62 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, w tym przez przeliczenie kwoty bazowej obowiązującej w 2011 r.

Po wskazaniu dyspozycji: art. 17 i art. 50 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych Sąd Okręgowy stwierdził, że stosownie do art. 50 ust. 2 tej ustawy przeliczono rentę ubezpieczonej decyzją z 19 sierpnia 2011 r. znak PP (...) ustalając wwpw na 362,73%. Następnie decyzją z 27 lutego 2012 r. wwpw został ustalony na 375,27%. Decyzje te są prawomocne.

Sąd Okręgowy dodał, że w uzasadnieniu uchwały z 12 maja 2005 r., I UZP 1/05 Sąd Najwyższy wyjaśnił, iż unormowania zawarte w art. 17 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym obejmują świadczenia przyznane z tytułu wypadków przy pracy, które nastąpiły począwszy od dnia 1 stycznia 2003 r., i chorób zawodowych, gdy uszczerbek na zdrowiu nimi spowodowany stwierdzony został po dniu 31 grudnia 2002 r. (art. 49a ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym). Ze względu na to, że unormowania te nie odnoszą się wprost do rent przyznanych na podstawie przepisów dotychczasowych, przewidziany został międzyczasowy przepis art. 50, który ma zastosowanie do tych właśnie świadczeń i realizuje cel, polegający na dostosowaniu wysokości świadczeń pobieranych w dniu wejścia w życie ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym do wysokości świadczeń nabywanych na podstawie tej ustawy. Należy podkreślić, że w przepisie tym nie przewidziano dodatkowego mechanizmu ustalania podstawy wymiaru świadczeń, poza „uwzględnieniem zasady określonej w art. 17 ust. 3 ustawy”. Jest to zatem regulacja wyczerpująca, nieodwołująca się do innych sposobów przeliczania świadczeń przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach

z FUS. Odpowiednie jednak stosowanie przepisów tej ustawy powoduje, że przewidziane w niej zasady ustalania wysokości świadczeń dotyczą świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, z wyjątkiem tej jednej, która stanowi o ograniczeniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Reguła ta została wyraźnie wyłączona w art. 17 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym i nie znajduje zastosowania do rent przysługujących z tego ubezpieczenia. Konsekwentnie, nie może być również stosowana przy rozpoznaniu przewidzianego w art. 50 ust. 2 tej ustawy wniosku o ponowne ustalenie wysokości świadczeń przyznanych na podstawie przepisów wymienionych w art. 61. W art. 17 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym przewidziano wszystkie odrębności ustalania wysokości świadczeń wobec stosowanych odpowiednio zasad obowiązujących w ustawie o emeryturach i rentach z FUS,

a art. 50 ust. 2 odwołuje się tylko do zasady określonej w art. 17 ust. 3, co potwierdza wniosek, że przy ponownym ustaleniu wysokości świadczeń na podstawie art. 50 ust. 2

nie mają zastosowania przepisy art. 15 i 21 ustawy emerytalnej. Art. 21 ustawy o rentach i emeryturach z FUS był już zastosowany przy obliczeniu renty ubezpieczonego.

Względem nakazane w art. 17 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym „odpowiednie” stosowanie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS do zasad ustalania wysokości świadczeń z tytułu choroby zawodowej dyktuje niestosowanie tych przepisów, które - jako sprzeczne z art. 17 ust. 3 ustawy - zobowiązują do ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru do 250%. Niezależnie też od tego, w jaki sposób ustalona była wcześniej po raz pierwszy podstawa wymiaru tych świadczeń, zgodnie z art. 15, czy 21 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ponowne ustalenie świadczeń na zasadzie określonej w art. 50 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym dokonywane jest bez ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru do 250%. Przeliczenie dokonywane jest na podstawie przepisu przejściowego, mającego na celu zrównanie sytuacji prawnej uprawnionych do rent na podstawie poprzedniej i nowej ustawy.

W ocenie Sądu Okręgowego prawidłowo przeliczono rentę w oparciu o przepis art. 17 ust. 3 w zw. z art. 50 ust. 2 ustawy wypadkowej decyzją z 19 sierpnia 2011 r. znak PP 03799618/10 ustalając wwpw na 362,73%. Następnie decyzją z dnia 27 lutego 2012 r. wwpw został ustalony na 375,27%, bowiem organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie naruszył powołanych powyżej przepisów.

Nie doszło też do naruszenia art. 62 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Prawidłowe jest stanowisko organu rentowego, że art. 53 ust. 4 tej ustawy ma zastosowanie wyłącznie w przypadku gdy osoba ubezpieczona ubiega się o nowe świadczenie, którego wysokość powinna zostać ustalona zgodnie z regułą przewidzianą

w tym przepisie. W wyroku z dnia 14 marca 2013 r., III AUa 88/13 Sąd Apelacyjny

w Lublinie stwierdził podobnie, że przepis art. 53 ust. 4 nie stanowi samoistnej podstawy

do obliczenia emerytury, ale jest związany z ustaleniem prawa do świadczenia. Tylko zatem przy ustalaniu prawa do emerytury (kolejnej) jest możliwe zastosowanie tego przepisu. Ubezpieczonej natomiast renta z tytułu wypadku przy pracy została już przyznana decyzją

z dnia 3 września 2001 r. na stałe od dnia 1 lipca 2001 r. Nie przyznano nowego świadczenia, którego wysokość mogłaby zostać obliczona stosownie do powołanego przepisu.

Podobnie nie doszło do naruszenia art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach

z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Stała renta z tytułu wypadku przy pracy została przyznana ubezpieczonej decyzją z 3 września 2001 r. od 1 lipca 2001 r., a więc

nie przyznano nowego świadczenia, którego wysokość mogłaby zostać obliczona stosownie do powołanego przepisu.

Sąd Okręgowy dodał, że powołana przez ubezpieczoną w odwołaniu uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r., I UZP 6/09 dotyczy sytuacji złożenia wniosku

o nowe świadczenie, co nie miało miejsca w przypadku ubezpieczonej, która cały czas otrzymuje tę samą rentę, z tym, że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia

30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy świadczenie, stosownie do treści art. 50 ust. 2, ponownie zostało ustalone bez ograniczenia wwpw do 250%. Słuszne jest w związku z tym stanowisko

organu rentowego, że przeliczenie pobieranej przez ubezpieczoną renty z zastosowaniem kwoty bazowej innej niż dotychczasowa mogłoby nastąpić wyłącznie w oparciu o art. 110 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Brak jest jednak podstaw do przeliczenia świadczenia w oparciu o art. 110.

Na podstawie wniosku złożonego w 2013 r. nie byłoby w ogóle możliwe przeliczenie świadczenia na podstawie kwoty bazowej z 2011 r., a wyłącznie taki wniosek, złożony w odwołaniu od decyzji z dnia 8 lutego 2013 r. przez ubezpieczoną (zastąpioną przez radcę prawnego) był przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie (wniosek został przekazany postanowieniem z 2 lutego 2016 r. wydanym w sprawie sygn. akt VIII U 2012/13).

W zaskarżonej decyzji organ rentowy przedstawił wyliczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, które nie było kwestionowane przez stronę ubezpieczoną.

Na zakończenie rozważań Sąd Okręgowy wskazał, że wydaje się, iż ubezpieczonej w rozpoznawanej sprawie chodzi o to, aby na skutek jej wniosku z dnia 21 listopada 2011 r. przeliczyć rentę z uwagi na treść art. 17 i 50 ustawy z dnia 30 października 2002 r.

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej. Jest to jednak niemożliwe po pierwsze dlatego, że wniosek z 21 listopada 2011 r. rozstrzygnięto prawomocną decyzją z dnia 27 lutego 2012 r., po drugie, co wyjaśnione zostało we wcześniejszym fragmencie uzasadnienia, w oparciu o przepisy art. 17 i 50 w ogóle nie jest możliwe przeliczenie z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej pobieranego już świadczenia.

Z tych przyczyn odwołanie zostało oddalone.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł pełnomocnik ubezpieczonej, zarzucając:

- naruszenie art. 233 kpc przez niewłaściwe zastosowanie i przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów m.in. przez przyjęcie, że w sprawie zapadła prawomocna decyzja, co wg Sądu I instancji powoduje niemożliwość dokonania przeliczenia renty;

- naruszenie prawa procesowego przez niewzięcie pod uwagę treści art. 360 kpc oraz art. 365 i 366 kpc w zw. z art. 362 kpc przez nieuwzględnienie niewykonania przez „pozwanego” orzeczenia Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie sygn. akt VIII U 2012 /13;

- obrazę prawa materialnego przez nieprawidłową wykładnię art. 17 i art. 50 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1242 ze zm.) w związku z treścią art. 62 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz. U. z 2016 r. poz. 887 ze zm.) zgodnie z zasadami ogólnymi wyliczenia renty określonymi w art. 15-19 u.e.r. przez niezastosowanie zasad i reguł podanych w nin. przepisach w tym co do przyjęcia wykładni pojęcia „odpowiednio” w art. 17 ust. 3 u.u.s a w związku z tym niedokonanie przeliczenia renty wypadkowej zgodnie z tymi zasadami;

- obrazę prawa materialnego poprzez nieprawidłową wykładnię art. 53 ust. 3 i 4 u.e.r. polegającą na przyjęciu, że przepisy te nie mają zastosowania przy ustalaniu świadczeń rentowych wnioskodawczyni pomimo spełnienia wszystkich przesłanek koniecznych do przeliczenia świadczenia;

- naruszenie art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. oraz sporządzonego w Strasburgu dnia 16 września 1963 r. (Dz. U. z 1995 r., Nr 36, poz. 175 ze zm.) przez naruszenie praw majątkowych emerytów niemające oparcia w przepisach prawa.

Skarżący wniósł o wydanie wyroku uwzględniającego odwołanie (tj. zmianę zaskarżonej decyzji przez dokonanie przeliczenia renty z tytułu wypadku przy pracy

w oparciu o przepis art. 17 u.u.s. w związku z art. 62 u.e.r. w tym przez przeliczenie kwoty bazowej z daty złożenia wniosku, tj. z 2011 r. zarówno w części socjalnej jak i w części stażowej) względnie o uchylenie wydanego wyroku i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania celem przyznania powódce renty wypadkowej z uwzględnieniem kwoty bazowej z 2011 r., tj. wg zasad wynikających z przepisu art. 53 w zw. z art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania w obydwu instancjach w tym kosztów adwokackich wg norm przepisanych.

Na uzasadnienie podniósł, że Sąd Okręgowy w Gliwicach w orzeczeniu z dnia 2 lutego 2016 r. sygn. VIII U 2012/13 w pkt 2 przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. do rozpoznania wniosek (...) o przeliczenie renty z tytułu wypadku przy pracy poprzez uwzględnienie kwoty bazowej obowiązującej w 2011 r. Ubezpieczyciel nie zaskarżył tego orzeczenia. Orzeczenie jest prawomocne. Zobowiązanie do uwzględnienia kwoty bazowej obowiązującej w 2011 r. jest zobowiązaniem merytorycznym. Na konieczność zastosowania się ubezpieczyciela do merytorycznych wskazań Sądu wskazują również reguły semantyczne języka polskiego (przy zachowaniu logiki sensu). Jednym ze skutków w/w postanowienia jest jego wykonalność. M.in. wg W. Broniewicza skuteczność postanowienia oznacza zdatność postanowienia do wywołania skutków wynikających z jego treści.

Ubezpieczona uległa wypadkowi w pracy w dniu 17 kwietnia 2000 r. Wskutek doznanych obrażeń została w dniu 13 sierpnia 2001 r. ustalona częściowa, trwała niezdolność do pracy.

Decyzją z dnia 13 września 2001 r. ubezpieczonej została przyznana renta wypadkowa, którą to poszkodowana otrzymywała do 2005 roku. Renta wypadkowa została wstrzymana 7 lutego 2005 r., z powodu uprawnień zbiegowych z emeryturą.

W lipcu 2011 r. po rozwiązaniu umowy o pracę uprawniona występując do ZUS-u z wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości emerytury i renty w oparciu o przepisy ustawy o świadczeniach wypadkowych (art. 17 ust. 3 ustawy) oraz w oparciu o kwotę bazową z roku 2011 r., a nie jak to było przyjęte: z 2001 r. (przy ograniczeniu do 250% wskaźnika). Ponadto „powódka” wniosła wówczas o doliczenie dotychczas nieuwzględnionych przez ZUS wynagrodzeń za okres od 20 marca 1991 r. do 31 marca 1993 r. z tytułu zatrudnienia w Szpitalu Miejskim w Z. oraz świadectw rekompensacyjnych od 1 lipca 1991 r. do 28 maja 1992 r.

Wniosek „o ponowne ustalenie wysokości świadczeń emerytalno-rentowych” z dnia 15 lipca 2011 r. złożony ubezpieczycielowi, uzupełniony o treść wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 14 listopada 2012 r. sygn. III AUa 30/12 wraz z wnioskiem z dnia 21 listopada 2011 r. m.in. o uwzględnienie świadczeń rekompensacyjnych wskazuje na to, że przy dokonaniu ustalenia wysokości świadczeń rentowych powinna zostać przeliczona również kwota bazowa. Przeliczenie świadczeń rentowych po wyroku powinno z urzędu obejmować przeliczenie kwoty bazowej. W/w wniosek obejmował przeliczenie podstawy wymiaru renty znak PP(...), co wynika bezpośrednio z jego treści. Żaden z przepisów prawa nie zobowiązuje ubezpieczonego do składania odrębnego wniosku o przeliczenie kwoty bazowej.

Pismem datowanym na dzień 1 grudnia 2011 r. znak (...) ZUS zawiadomił o przesunięciu terminu do wydania decyzji. Przez prawie 5 lat od daty złożenia w/w wniosku, tj. do dnia 29 czerwca 2015 (data otrzymania pisma „pozwanego” przez Sąd) nic nie wskazywało na to, że wniosek ten nie zawiera jakichś wymaganych przez pozwanego elementów - co potwierdza, że wniosek był wystarczająco wyraźnie sprecyzowany.

Tym bardziej, że „pozwany” nie wystąpił do ubezpieczonej o usunięcie braków formalnych wniosku. Nie było żadnych uwag formalnych ze strony ZUS - należy przyjąć, że wniosek był czytelny w świetle obowiązujących przepisów.

Powstała sprzeczność pomiędzy stronami jaką kwotę bazową należy przyjąć do wyliczenia. Ubezpieczona stoi na stanowisku, że należy przyjąć kwotę bazową z 2011 r. - stanowisko to znajduje poparcie w orzecznictwie sądowym, jak również w doktrynie.

Wg autora komentarza do art. 50 ustawy wypadkowej K. Ślebzaka (w:) komentarzu pod red. Daniela Eryka Lach cyt. „Ustawa o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Komentarz” Oficyna, Warszawa, 2010: dokonał następującej wykładni tego przepisu: „Komentowanie przedmiotowego przepisu należy zacząć od ustalenia celu jego zamieszczenia w przepisach przejściowych. Jak słusznie zauważono w uchwale SN z dnia 12 maja 2005 r. (I UZP 1/05) wniosek zgłoszony

na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym NIE JEST WNIOSKIEM

O PONOWNE USTALENIE WYSOKOŚCI ŚWIADCZENIA. podobnym do przewidzianego w art. 109 ustawy emerytalnej, na zasadach wynikających z jej art. 110-113 o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, lecz dotyczy rent, które z mocy art. 50 ust. 1 stały się rentami z nowej ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym i mają być obliczone według nowo obowiązujących korzystniejszych zasad. Sposób regulacji przewidziany w komentowanym artykule jest zwykle stosowanym przez ustawodawcę trybem wdrożenia nowych zasad ustalania wysokości świadczeń. Zatem w art. 17 ustawy wypadkowej przewidziano wszystkie odrębności ustalania wysokości świadczeń wobec stosowanych odpowiednio zasad obowiązujących w ustawie emerytalnej, a art. 50 ust. 2 odwołuje się tylko do zasady określonej w art. 17 ust. 3, co potwierdza wniosek, że przy ponownym ustalaniu wysokości świadczeń na podstawie art. 50 ust. 2 nie mają zastosowania przepisy art. 15 i 21 ustawy emerytalnej.

Niezależnie od tego pojawia się problem przyjmowania do obliczeń, przy ponownym ustalaniu prawa do świadczeń, w rozumieniu art. 50 ustawy wypadkowej, nowej wysokości kwoty bazowej. Wobec braku unormowań szczególnych należałoby przyjąć generalną zasadę, że w przypadku świadczeń przeliczanych w tym trybie należałoby kwotę bazową z chwili składania wniosku o przeliczenie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, III AUa 1523/06). Analogiczną wykładnię zastosował Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 13 lutego 2013 r. III AUa 1048/12.

W tym konkretnym przypadku do wyliczenia renty mają zastosowanie przepisy o emeryturach i rentach, a wobec tego do wyliczenia renty mają zastosowanie przepisy o emeryturach i rentach, a wobec tego zgodnie z art. 62 ust. 1a (obowiązującym od dnia 1 lipca 2004 r.) zgodnie z ogólnymi zasadami „przy obliczaniu wysokości renty przepisy art. 53 ust. 3-5 stosuje się odpowiednio”.

Zgodnie z ogólnymi zasadami art. 53 ust. 3 u.e.r. „Emeryturę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru świadczenia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 pkt 1

i ust. 2, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie emeryturę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do emerytury” natomiast treść art. 53 ust. 4 u.e.r. wskazuje na to,

że „Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.”

Ubezpieczona spełnia powyższe kryteria po nabyciu uprawnień, ponieważ pracowała dalej przez okres dłuższy niż 30 miesięcy.

Zdaniem „strony powodowej” zgodnie z treścią przepisu art. 62 ust. 1a u.e.r.

„Przy obliczaniu wysokości renty przepisy art. 53 ust. 3-5 stosuje się odpowiednio.” – „przy wykładni językowej stosowanej przy wykładni przepisów prawa ubezpieczeniowego wynika”, że do przeliczeń świadczenia rentowego powinno się zastosować nową kwotę bazową zarówno w części socjalnej jak i w części stażowej. Natomiast zasady ogólne ustalania wysokości renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy uregulowane są

w art. 15-19 oraz art. 62 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach. Wysokość ta jest uzależniona od tzw. kwoty bazowej, wskazanej w art. 19, oraz długości okresów składkowych i nieskładkowych, a zatem w praktyce od okresu zatrudnienia danej osoby. Renta z tytułu częściowej niezdolności do pracy wynosi 75% renty z tytułu całkowitej niezdolności (art. 62 ust. 2).

W tej konkretnej sprawie, z uwagi na to, że ubezpieczona po nabyciu uprawnień do świadczenia, podlegała co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub emerytalno-rentowemu, do przeliczenia świadczeń powinna zostać przyjęta aktualna kwota bazowa. Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2006 r. P 9/05 (OTK-A 2006, nr 4, poz. 46) ocenił, że stanowisko to jest zgodne z konstytucyjnymi zasadami równości i sprawiedliwości społecznej.

Ustawodawca wprowadził przepis art. 50 u.e.r., wg którego renty przyznane na podstawie przepisów wymienionych w art. 61 u.e.r. ustawy stają się rentami w rozumieniu niniejszej ustawy. W przepisie tym nie wprowadzono dodatkowych zasad odnośnie ustalenia wysokości rent z wyjątkiem zasady określonej w art. 17 ust. 3 u.u.s.

Art. 50 ust. 2 u.u.s. stanowi samodzielną podstawę do uwzględnienia wniosku o ponowne ustalenie wysokości renty z przyjęciem wskaźnika wysokości jej podstawy bez ograniczenia do 250%.

Art. 17 ust. 1 u.u.s. stanowi, że przy ustalaniu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej i dodatku do renty rodzinnej dla sieroty zupełnej z tytułu ubezpieczenia wypadkowego, do ustalenia wysokości tych świadczeń oraz ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Zgodnie z zasadą prawną zawartą w uchwale Składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego - Izba Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 23 stycznia 1976 r. V PZP 11/75 „Zastrzeżenie odpowiedniego stosowania prawa powoduje, że spośród przepisów mających być „odpowiednio stosowane” do danego zakresu odniesienia w ogóle nie znajdują zastosowania te z nich, które stały się bezprzedmiotowe lub są sprzeczne z przepisami regulującymi wprost określone stosunki, oraz, że inne z przepisów posiłkowych stosuje się tylko o tyle i w takim ukształtowaniu ich treści aby nie naruszały istoty podstawowych rozwiązań normatywnych.” Zgodnie z dalszą treścią uchwały to przepisy u.e.r. mają zastosowanie wyłącznie w sprawach nieunormowanych w u.u.s., przy czym przepisy u.e.r. muszą być stosowane z modyfikacjami odpowiadającymi założeniom ustawy zlecającej ich stosowanie „odpowiednio” (tzn. u.u.s.).

Nieuprawnione ograniczanie uprawnień dotyczących renty wypadkowej stanowi złamanie powyższej zasady prawnej.

„Wg. Strusińskiej-Żukowskiej” w komentarzu do art. 62 w publikacji: K. Ślebzak (red.) „Emerytury i renty z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Komentarz” (Warszawa, 2013) „Odpowiednie stosowanie art. 53 ust. 3 i 4 EmRentyFUSU do obliczania wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy oznacza zatem, że rentę, której podstawę wymiaru stanowi podstawa wymiaru renty (emerytury) poprzedniej, oblicza się od tej samej kwoty bazowej, którą ostatnio przyjęto do ustalenia podstawy wymiaru, a następnie rentę podwyższa się w ramach waloryzacji przypadających do dnia nabycia uprawnień do tego świadczenia, chyba, że zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia (renty lub emerytury), którego podstawę wskazał za podstawę wymiaru renty, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, bo wtedy wysokość renty oblicza się od nowej kwoty bazowej obowiązującej w dacie złożenia wniosku o to świadczenie.” (pkt 5) i dalej w (pkt 10): „Nową kwotę należy przyjąć wówczas, gdy zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru renty, podlegał co najmniej przez 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.” Autorka powyższego komentarza powołuje się dalej na stanowisko przyjęte przez Sąd Najwyższy, zgodnie z którym niezależnie od sposobu

przeliczenia wysokości renty zgodnie z art. 62 u.e.r w zw. z art. 53 ust. 3 i 4 u.e.r. możliwa jest również zmiana wysokości renty również w sytuacjach określonych w art. 109 i nast. u.e.r.

W ustawie wypadkowej nie przewidziano dodatkowego mechanizmu ustalenia podstawy wymiaru świadczeń poza uwzględnieniem zasady określonej w art. 17 ust. 3 ustawy wypadkowej, a wobec tego „powódka” wnosi o ponowne przeliczenie renty w oparciu

o przepis wyżej cytowany. Tak też orzekł Sąd Apelacyjny w Katowicach w tezie wyroku z dnia 22 lutego 2005 r. sygn. III AUa 1519/04 „Zarówno językowa, jak i systemowa wykładnia przepisu art. 50 ust. 2 ustawy wypadkowej z 30 października 2002 r. wskazuje jednoznacznie, iż chodzi w nim o zmianę wysokości wcześniej przyznanego świadczenia. Jeśli zatem posługuje się on sformułowaniem: „ponowne ustalenie wysokości świadczenia”, to przy uwzględnieniu faktu, że przepisy ustawy z 30 października 2002 r. nie zawierają własnej regulacji w tym zakresie i poprzez art. 17 ust. 1 oraz art. 58 odsyłają do uregulowań zawartych w ustawie z 17.12.1998 r., należałoby uznać, iż takie sformułowanie zdaje się wskazywać na konieczność zastosowania w opisywanej kwestii przepisów Działu VIII, Rozdziału 3 ustawy emerytalnej, a w szczególności - używających analogicznych sformułowań - art. 109 oraz zwłaszcza art. 110 i art. 111 tejże ustawy.” (OSA/Kat 2005 nr 2 poz. 1).

Ustawodawca z dniem 1 lipca 2004 r. zmienił art. 53 u.e.r. przez dodanie ust. 3 i ust. 4 (ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. Nr 121, poz. 1264).

Wg ustawodawcy aktualną kwotę bazową przyjmuje się, gdy zainteresowany po nabyciu uprawnień do świadczenia (tj. renty z tytułu niezdolności do pracy bądź emerytury), podlegał co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu - taka okoliczność ma miejsce w niniejszej sprawie.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 maja 2005 r. I UZP 1/05 „Do ustalenia wysokości renty z tytułu choroby zawodowej przyznanej na podstawie uprzednio obowiązujących przepisów na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r.

o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199, poz. 1673 ze zm.), z uwzględnieniem zasady określonej w art. 17 ust. 3 tej ustawy; nie jest wymagane przedstawienie nowej podstawy wymiaru świadczenia, której wskaźnik wysokości byłby wyższy od przyjętego poprzednio. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu w/w uchwały stwierdził m.in.: że wniosek zgłoszony na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy

o ubezpieczeniu wypadkowym nie jest wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, podobnym do przewidzianego w art. 109 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, na zasadach wynikających z art. 110-113 ustawy o emeryturach i rentach o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, lecz dotyczy rent, które z mocy art. 50 ust. 1 stały się rentami

z nowej ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym i mają być obliczone według nowo obowiązujących, korzystniejszych zasad.

Sąd Najwyższy tym orzeczeniem odpowiedział na zagadnienie prawne przedstawione przez Sąd Apelacyjny w Katowicach: „Czy dla skutecznego zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową na podstawie art. 50 ust. 2 w związku z art. 17 ust. 3 ustawy

z 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych wystarczy, aby był on oparty na dotychczasowej podstawie wymiaru pobieranego już świadczenia, przyjętej bez ograniczenia wskaźnika jej wysokości, o której mowa w art. 15 ust. 5 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, czy też warunkiem uwzględnienia takiego wniosku jest przedstawienie przez

osobę uprawnioną nową (inne niż dotychczas) podstawy wymiaru świadczenia, dla której wskaźnik wysokości byłby wyższy od poprzednio obliczonego?”

Podobną wykładnię zastosował m.in. Sąd Apelacyjny w Katowicach w orzeczeniu z dnia 4 października 2005 r. III AUa 106/04, Sąd Apelacyjny w Poznaniu z dnia 13 lutego 2013 r. III AUa 1048/12, Sąd Apelacyjny w Rzeszowie w wyroku z dnia 21 listopada 2013 r. sygn. III AUa 802/13. To stanowisko „powódki” znajduje poparcie m.in. w treści uzasadnienia wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 7 listopada 2013 r. sygn. III AUa 387/13, który stwierdził m. in. „Aktualną kwotę bazową przyjmuje się tylko wtedy, gdy zainteresowany - po nabyciu uprawnień do świadczeń (tekst jedn.: renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury), których podstawę wymiaru wskazał za podstawę wymiaru emerytury - podlegał co najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub emerytalnemu i rentowym (art. 53 ust. 4), co zostało ocenione przez Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 kwietnia 2006 r., P 9/05 (OTK-A 2006/4/46) jako zgodne z konstytucyjnymi zasadami równości i sprawiedliwości społecznej.

Sąd Okręgowy w Gliwicach w postanowieniu z dnia 2 lutego 2016 r. sygn. VIII U 2012/13 orzekł, że „Decyzją z dnia 8 lutego 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych dokonał waloryzacji renty na dzień 1 marca 2013 r.” i tylko waloryzacji, a ponieważ decyzja nie dotyczyła innych kwestii, to należało umorzyć postępowanie. Zatem prawomocność tej decyzji dotyczy jedynie waloryzacji tej renty. Sąd w sprawie sygn. VIII U 2012/13 uznał, że żądanie powódki było dotychczas nierozpoznane w decyzji z dnia 8 lutego 2013 r. i wobec tego przyjął, że postępowanie należy umorzyć.

Wykładnia Sądu I instancji w zakresie tzw. powagi rzeczy osądzonej nie może się ostać, ponieważ jak to stwierdza Sąd Apelacyjny w Poznaniu w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 lutego 2013 r. w sprawie sygn. akt III AUa 1048/12: „w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, iż w odwołaniu od decyzji organu rentowego w przedmiocie wymiaru świadczenia (taką jest decyzja waloryzacyjna), wnioskodawca ma prawo zakwestionować wszystkie jej elementy, a więc także te, które nie zostały zmienione w stosunku do początkowej decyzji. Nawet niekwestionowanie poprzednich decyzji, nie pozbawia prawa do podniesienia takiego zarzutu w odwołaniu od kolejnej decyzji (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 6 września 1994 r. II URN.26/94 (OSNAP 1994/12/1994)” i „W odniesieniu bowiem do spraw z ubezpieczenia społecznego, znaczenie instytucji procesowej powagi rzeczy osądzonej musi być ustalane z uwzględnieniem reguł postępowania odrębnego w tych sprawach. Rozstrzygnięcia w sprawach z tego zakresu, ustalają treść łączącego strony stosunku prawnego w chwili wyrokowania. Nowe zdarzenia zachodzące po uprawomocnieniu się orzeczenia, mogą spowodować przekształcenie treści praw i obowiązków stron stosunku ubezpieczenia społecznego, gdyż nie jest wykluczone spełnienie się lub upadek przesłanek faktycznych lub materialnoprawnych prawa do tego świadczenia. Zasadą rządzącą tym stosunkiem jest właśnie możliwość wzruszenia ustaleń stanowiących podstawę faktyczną prawomocnych orzeczeń także przez wydanie nowej decyzji organu rentowego (patrz wyrok SN z 8 lipca 2005 r. I UK 11/05 - OSNAP 2006/5-6/05).”

Również Zakład Ubezpieczeń Społecznych w swoim „Komentarzu do niektórych przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych” dla ubezpieczonych opublikowanym w swoim serwisie internetowym <http://www.zus.pl/files/ko70308.pdf> (str. 46-49) przyznaje, że ubezpieczona powinna uzyskać przeliczenie świadczeń: „Do art. 53 ust. 3-5 oraz art. 62 ust. 1a: (...) 4) Wskazane w pkt 1-3 zasady należy stosować odpowiednio, gdy do ustalenia podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy zostanie wskazana podstawa wymiaru wcześniej ustalonej renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury (art. 62 ust. 1a). Tak więc wysokość części socjalnej renty, ustalonej od podstawy wymiaru wcześniej przyznanej renty, emerytury (jak również emerytury ustalonej dla potrzeb świadczenia przedemerytalnego) może być obliczona od nowej kwoty bazowej obowiązującej w dacie przyznawania renty jeżeli wnioskodawca - po dniu nabyciu uprawnień do świadczenia, którego podstawę wymiaru wskazał do obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy - spełnił warunek podlegania najmniej 30 miesięcy ubezpieczeniu społecznemu - ubezpieczeniom emerytalnemu

i rentowym. 5) Przepisy te w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2004 r. stosuje się do spraw, w których wnioski zostały zgłoszone po dniu 30 czerwca 2004 r., (...). 10) W dalszym ciągu aktualne są wyjaśnienia dotyczące weryfikacji wysokości emerytur i rent rodzinnych, do których ma zastosowanie uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2002 r. (sygn. akt III UZP 7/02). Zasady te wskazane są w pkt 11-20 niniejszego komentarza (...).”

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, nie przekraczając granicy wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 kpc, dokonał właściwych ustaleń faktycznych oraz wywiódł z nich logiczne i znajdujące oparcie we właściwie wskazanych przepisach prawa materialnego wnioski. Nie budzi też wątpliwości Sądu Apelacyjnego trafność rozstrzygnięcia, bowiem Sąd I instancji w sposób odpowiadający wymogom art. 328 § 2 kpc ustalił fakty oraz wyjaśnił podstawę prawną wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do rozstrzygnięcia, czy skoro z mocy art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673), renta ubezpieczonej z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, przyznana na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jedn. Dz.U. Nr 30, poz. 144 z późn. zm.), stała się rentą w rozumieniu nowej ustawy, a ponowne ustalenie wysokości świadczenia nastąpiło z uwzględnieniem zasady określonej w art. 17 ust. 3 (bez ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru), otwarta została droga do zastosowania art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Sąd Apelacyjny przyjął, że prawomocność decyzji organu rentowego z 27 lutego 2012 r. nie stanowi przeszkody do merytorycznego rozpoznawania wniosku ubezpieczonej W. W. o przeliczenie renty z tytułu wypadku przy pracy przez uwzględnienie kwoty bazowej obowiązującej w 2011 roku, przekazanego do rozpoznania organowi rentowemu postanowieniem Sądu Okręgowego z 2 lutego 2016 r. sygn. akt VIII U 2012/13.

W decyzji z 27 lutego 2012 r. organ rentowy na wniosek z 21 listopada 2011 r. przeliczył świadczenie ustalając 46 lat i 11 miesięcy okresów składkowych oraz 6 lat i 3 miesiące okresów nieskładkowych, zaś wwpw ustalono na 375,27%.

Wniosek ubezpieczonej z 21 listopada 2011 r. nie obejmował żądania zastosowania nowej kwoty bazowej, w konsekwencji decyzja ta nie rozstrzygała tej kwestii.

Zgodnie z ustalonym poglądem orzecznictwa (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r. sygn. akt II UZ 52/99, OSNP Nr 15 z 2000 r. poz. 601), w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, jej treść wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych.

Wobec powyższego rozstrzygnięcie nie odwołuje się do przeszkody w postaci prawomocności decyzji organu rentowego skutkującej niemożnością dokonania przeliczenia renty.

Za oczywiście bezzasadny należy przy tym uznać zarzut naruszenia prawa procesowego przez niewzięcie pod uwagę treści art. 360 kpc oraz art. 365 i 366 kpc w zw. z art. 362 kpc przez nieuwzględnienie niewykonania przez „pozwanego” orzeczenia Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 2 lutego 2016 r. w sprawie sygn. akt VIII U 2012 /13, który w pkt 2 przekazał Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

do rozpoznania wniosków o przeliczenie renty z tytułu wypadku przy pracy przez uwzględnienie kwoty bazowej obowiązującej w 2011 r. W ocenie Sądu Apelacyjnego brak jakichkolwiek podstaw do przyjęcia, że organ rentowy został merytorycznie zobowiązany

do uwzględnienia kwoty bazowej obowiązującej w 2011 r. Nie powinno ulegać wątpliwości, że orzeczenie to miało charakter formalny i wynikało z normy art. 477¹⁰ § 2 kpc, zgodnie z którym: jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

Niezależnie od powyższego stwierdzić należy, że całość argumentacji podnoszonej w niniejszym sporze przez ubezpieczoną, co do zasady i w sposób oczywisty potwierdza możliwość zastosowania nowej kwoty bazowej (do części socjalnej świadczenia), lecz zawsze pod warunkiem, iż wnioskodawca nabył prawo do nowego świadczenia. Tymczasem, mimo, iż renta wypadkowe ubezpieczonej, przyznana na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r., stała się rentą w rozumieniu nowej ustawy, a ponowne ustalenie jej wysokości świadczenia nastąpiło bez ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru, nie oznacza to jednak, że W. W. nabyła prawo do nowego świadczenia. Renta wypadkowa ubezpieczonej z mocy prawa stała się rentą w rozumieniu nowej ustawy, a norma przejściowego przepisu art. 50 ust. 2 dała podstawę wyłącznie do ponownego ustalenia jej wysokości z zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru bez ograniczenia wynikającego z art. 15 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Jak podnosi skarżąca, w (istocie w) postanowieniu z 22 lutego 2005 r. sygn. akt III AUa 1519/04, OSA Katowice Nr 2 z 2005 r. poz.1), Sąd Apelacyjny w Katowicach przedstawiając Sądowi Najwyższemu zagadnienie prawne, stwierdził, że: zarówno językowa, jak i systemowa wykładnia przepisu art. 50 ust. 2 ustawy „wypadkowej” z 30 października 2002 r. wskazuje jednoznacznie, iż chodzi w nim o zmianę wysokości wcześniej przyznanego świadczenia. Jeśli zatem posługuje się on sformułowaniem: „ponowne ustalenie wysokości świadczenia”, to przy uwzględnieniu faktu, że przepisy ustawy z 30 października 2002 r. nie zawierają własnej regulacji w tym zakresie i poprzez art. 17 ust. 1 oraz art. 58 odsyłają do uregulowań zawartych w ustawie z 17 grudnia 1998 r., należałoby uznać, iż takie sformułowanie zdaje się wskazywać na konieczność zastosowania w opisywanej kwestii przepisów Działu VIII, Rozdziału 3 ustawy z emerytalnej, a w szczególności - używających analogicznych sformułowań - art. 109 oraz zwłaszcza art. 110 i art. 111 teże ustawy.

Rozstrzygając to zagadnienie w uchwale z 12 maja 2005 r. (sygn. akt I UZP 1/05, OSNAPiUS Nr 22 z 2005 r. poz. 357), Sąd Najwyższy wskazał, że do ustalenia wysokości renty z tytułu choroby zawodowej przyznanej na podstawie uprzednio obowiązujących przepisów na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673 ze zm.), z uwzględnieniem zasady określonej w art. 17 ust. 3 tej ustawy, nie jest wymagane przedstawienie nowej podstawy wymiaru świadczenia, której wskaźnik wysokości byłby wyższy od przyjętego poprzednio.

Nie ulega przy tym wątpliwości, że wniosek zgłoszony przez ubezpieczoną na podstawie art. 50 ust. 2 ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym nie jest wnioskiem o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, podobnym do przewidzianego w art. 109 ustawy o emeryturach i rentach, na zasadach wynikających z art. 110-113 ustawy o emeryturach i rentach o ponowne ustalenie wysokości świadczenia, lecz dotyczy renty, która z mocy art. 50 ust. 1 stała się rentą z nowej ustawy o ubezpieczeniu wypadkowym i została obliczona według nowo obowiązujących, korzystniejszych zasad.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie oznacza to jednak, że wśród tych zasad mieści się dobrodziejstwo normy art. 53 ust. 4 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Nie wspiera twierdzeń skarżącej uchwała składu Siedmiu Sędziów Sądu Najwyższego z 10 września 2009 r. (sygn. akt I UZP 6/09), zgodnie z którą: kwotę bazową obowiązującą w dacie złożenia wniosku o emeryturę na podstawie art. 27 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.) przez osobę mającą ustalone prawo do wcześniejszej emerytury, która podlegała co najmniej trzydziści miesięcy ubezpieczeniu społecznemu lub ubezpieczeniom emerytalnemu

i rentowym, uwzględnia się tylko do obliczenia części socjalnej później ustalonej emerytury (art. 53 ust. 1 pkt 1 i ust. 4 tej ustawy). Przeciwnie, cytowana uchwała potwierdza przyjętą przez organ rentowy i Sąd Okręgowy wykładnię art.53 ust.4 omawianej ustawy, sprowadzającą się na użytek niniejszej sprawy do niesamodzielnosci tego przepisu, wymagającego nabycia prawa do nowego świadczenia.

Tutejszy Sąd Apelacyjny w wyroku z 3 sierpnia 2006 r. (sygn. akt III AUa 1523/06) stwierdził, że osoba, która miała wcześniej ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności

do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub choroby zawodowej i występuje obecnie z wnioskiem o emeryturę (lub rentę z innego tytułu niż schorzenie związane z wypadkiem przy pracy lub choroby zawodowej) wskazując do obliczenia tych świadczeń podstawę wymiaru dotychczas pobieranej renty, nie może - przy ustalaniu podstawy wymiaru - skorzystać z dobrodziejstwa wynikającego z art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Oczywiście jest jednak, że cytowana teza dotyczy osoby która miała wcześniej ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy lub choroby zawodowej i występuje obecnie z wnioskiem o emeryturę (lub rentę z innego tytułu niż schorzenie związane z wypadkiem przy pracy lub choroby zawodowej). W niniejszej sprawie taka sytuacja nie zachodzi.

Nie zachodzi zatem obraza prawa materialnego przez nieprawidłową wykładnię art. 17 i art. 50 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym

z tytułu wypadków przy pracy w zw. z art. 62 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, zgodnie z zasadami ogólnymi wyliczenia renty określonymi w art. 15-19 tej ustawy przez niezastosowanie zasad i reguł podanych

ż nieprawidłowa wykładnia art. 53 ust. 3 i 4 omawianej polegającą na przyjęciu, że przepisy te nie mają zastosowania przy ustalaniu świadczeń rentowych wnioskodawczyni pomimo spełnienia wszystkich przesłanek koniecznych do przeliczenia świadczenia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego nie nastąpiło również naruszenie art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonego w Paryżu dnia 20 marca 1952 r. oraz sporządzonego w Strasburgu dnia 16 września 1963 r. (Dz. U.

z 1995 r., Nr 36, poz. 175 z późn. zm.) przez naruszenie praw majątkowych emerytów niemające oparcia w przepisach prawa. Jak stanowi cytowana norma (Ochrona własności): każda osoba fizyczna i prawna ma prawo do poszanowania swego mienia. Nikt nie może być pozbawiony swojej własności, chyba, że w interesie publicznym i na warunkach przewidzianych przez ustawę oraz zgodnie z ogólnymi zasadami prawa międzynarodowego. Powyższe postanowienia nie będą jednak w żaden sposób naruszać prawa państwa do stosowania takich ustaw, jakie uzna za konieczne do uregulowania sposobu korzystania z własności zgodnie z interesem powszechnym lub w celu zabezpieczenia uiszczania podatków bądź innych należności lub kar pieniężnych.

Przyjmując, iż roszczenia ubezpieczonej mają charakter własności w rozumieniu orzecznictwa konwencyjnego (por. L. Garlicki, P. Hofmański, A. Wróbel, Konwencja

o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Komentarz do artykułów 19–59 oraz Protokołów dodatkowych. Tom II. Komentarz. Warszawa 2010), nie sposób jednak podzielić poglądu o naruszeniu praw majątkowych emerytów niemającym oparcia w przepisach prawa. Przeciwnie, roszczenia skarżącej oparte są na niedopuszczalnej, rozszerzającej wykładni przepisów prawa ubezpieczeń społecznych, które nie przewidują oczekiwanych przez nią uprawnień.

Z tych przyczyn apelacja, jako bezzasadna, została oddalona po myśli art. 385 kpc.

/-/ SSA A.Kolonko /-/ SSA W.Nowakowski /-/ SSA W.Bzibziak

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek